

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

A bajai utcával szemközti Falcione-féle ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények
intézendők és minden díjak fizetendők.

Kiadó-leptulajdonos és felelős szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 ft — Félévre 4 ft — Negyedévre 2 ft.
Népszerűeknek egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. Negyedévre 1.50.

Egyes szám ára 10 kr.

Választási mozgalmak az ókanizsai választókerületben.

Gróf Szapáry Gyula miniszterelnöknek a képviselőházban történt azon kijelentése, hogy az országgyűlés főlösztatása iránt ő felségének előterjesztést szándékozik tenni, a választási mozgalmakat a legerélyesebben megindította; szokatlan sürgetés és forgás élénkíti kerületünk, melynek célja az, hogy az ellenzéki zászló törhetetlenül diadalt arasson.

A kormánypártiak reményeikben már eddig is esáldódtak, de még keserűbb esáldódnak néznek eléje, ha elérkezik a mérkőzés napja. Minden ellenzéki ember egyesül azon nézetben, hogy az ellenzéknek buknia most nem szabad; annyi elégtelenséget még egy kormány sem halmozott össze, mint a jelenlegi és ez most kitört, s általános rémületet keltett a czégyes kormánypárti honfak lelkében.

Az ellenzék jelszava: **győzni és mindennek dacára győzni!**

A kerület elégtelenségének és elkeseredésének két oka van; egyik visszavezethető az általános politikai állapotokra, miket a jelenlegi kormány teremtett. Nem elég fűt-fát igréni az országban, hanem a braveniszteriumunk már eddig is hosszú kormányzati ideje alatt a hirhett reformoknak jó részét megvalósítani kellett volna; és e helyett mit látunk? csupa kapkodást és üres frazis-halmazt, melylyel a helyzetet szépiteni, a tehetetlenséget öntudatos politikának feltüntetni, sőt a mai szomorú korszak okozójául az ellenzékét odaállítani törekcsenek. De a magyar nemzet lépre többé nem megy, szemét beköztetni nem enged, jól tudja most már a nemzet, ki hirdeti a férfias szót, s Magyarországot tekintélyével összhangzó politikát?

De 1867-től kezdve volt e kormányának kényelmesebb helyzete? őszinte bizalom környezte, elfojtott várakozás csillogott a szemekben. Ily körülmények között politikáját megvalósíthatta, ígereteit beválhatta volna. És ha ezzel szemben visszagondolunk a közigazgatási törvényjavaslat csufos kudarcára, midőn néhány szóbaparangrafusból összealkotott törvénytervezet egy-két pontból álló üres elvi kijelentéssé törpült össze: ha visszagondolunk a mai kormány azon számos nyilatkozatára, melylyel a választások fölött való bíráskodás jogát és kötelességét a m. kir. kuriának ígérte, s ezt a nemzet örömmel üdvözölte, mert remélte, hogy ebből a politikai élet tisztasága sarjadjozhatik ki s nem lesz többé országos képviselő-választás, hol a hivatalos hatalom megtorolhatatlanul üzhető büns játékat a nemzet legszentebb jogával, és ha visszagondolunk arra, hogy mindez a kormány részéről üres hitegetés volt, melyből a nemzetnek csak keserű esáldódnak támadna, lehetetlen, hogy minden ellenzéki polgár kötelességének ne ismerje, hogy egész erejével szolgálja az ellenzéknek azon törekvését, mely a kormány megbuktatásának és pedig a nemzet által történt megbuktatásának napját hazánk szebb jövőjének zálogául üdvözli.

Az általános politikai helyzetet kivül van kerületünkben egy más momentum is, mely a polgárokat az ellenzéki állásfoglalásra ösztönzi, ez pedig az ókanizsai választókerület kormánypárti korifeusainak eljárása ezen kerület volt országos képviselőjével, báró Podmanitzky Friggyessel szemben, másrésztől azon taktika, amelylyel a kormánypárt törekszik párhíveket toborzani.

Általános a meggyőződés, hogy kerületünkben báró Podmanitzky Frigyes nem önkényt távozott, hanem erkölcsi kényszerrel menesztett, hogy helyét csináljon a jelenlegi kormánypárti követ-aspiransnak: Matkovits Lajos főszolgabíránknak.

Nyíltan beszélik, hogy Podmanitzky akként nyi-

latkozott, hogy tekintettel azon hosszú összeköttetésre, melyben kerületünkkel a multban állott, képviselőjelöltek egyszül Ó-Kanizsán öhajj fölköpt, s mégis ezen nyilatkozattal szemben a kormánypárti korifeusok, kik eddig a báró urnak mindyájuk által nagyrabecsült személyét körültrajongták, azt hirdették szcltében-hosszszában, hogy báró Podmanitzky Frigyes nem lép föl, hanem Matkovits Lajos lép föl.

Természetes, hogy ezen kormánypárti híresztelés ő nagyméltóságának fület el nem kerülte, s midőn látta, hogy még legjobb embereiben is azon fatális meggyőződés vert gyökeret, hogy Ó-Kanizsán többé nem lép föl, a mindig udvarias báró ur egy elegikus levélben a napokban tudatta, hogy személyn kívül fekvő okokból kénytelen Ó-Kanizsától megválni.

Országos képviselőnkkel szemben követett ezen kijátszásti taktika elkeserítette egyrészt a kormánypártiaknak azon táborát, mely báró Podmaniczkyhez, mint kedves emberhez még ragaszkodott, de különben lelkében az ellenzékhez szított, másrészt elkeserítette azon kormánypártiakat is, kik a tiszta politikai meggyőződést képviselték eddig a kormánypárti kebelében, de látva Podmanitzky kikerülését, méltó fölháborodás fogta el keblöket, s nem akarnak a kormánypárttal szavazni.

A hivatalos hatalom részéről nem szokatlan dolog, hogy nemesak egyeseknek, hanem egész községeknek is bizonyos előnyökre vonatkozó ígérlet tesznek, melyet állítólag beváltak, ha a község választó polgárai a kormánypárt jelölje mellett voksolnak

Megkezdődtek nálunk is a hitegetések, első áldozatnak Ada községe szemellett ki. Köztudomásu, hogy Adán szerb polgártársaink ellenzéki érzelműek, azonban van nekik egy gyengéjük, ez pedig az, hogy községükben két jegyzőt öhajtanak, az egyik legyen magyar, s ez a meglepő, a másik pedig szerb, és ez a rendszeresítendő; e gyöngéjét kitapintotta a hivatalos hatóság, s megígérte, hogy meglesz a páros jegyzőség és pedig a szerb jegyzőség, ha a szerbek ellenzéki merev álláspontjukat föladják, s kormánypártiak lesznek. És ma azt rebesgetik, hogy adai szerb választótársaink vigan életik Matkovitsot.

Szerb választótársaink azonban esáldódnak néznek eléje, s kiábrándulás lesz jövő osztályrészők, mert egy bizonyos, t. i. az, hogy az adai jegyzőnek szerb egyen-jegyző kollegája nem lesz soha, hiszen azon szervezési irányelvek, melyeket Bács-Bodrogh vármegye a községeknek nézve követ, kizárják azt, hogy bárhol ezental páros jegyzőség rendszeresíthető legyen; és Bács-Bodrogh vármegyének ezen szervezési irányelve alapszik egyrészt törvényen, másrészt a mult és jelen tapasztalatai kiéptől azon felfogáson, hogy célszerűbb a hivatalos állást egy kézben összpontosítani, mint a felelősséget két egyén között felosztani, mely csak a vég nélküli vizsálynak magvát rejti magában s e felelősség alól való kibúvónak tág kaput tár.

Ha már valamely község két jegyzőt öhajj, akkor sem osztályozható a páros jegyzőség magyar és szerb jegyzőre, hanem a viszony csak az lehet, hogy a jegyzői állások egyike sem köthető nemzetiségi minőséghez, hanem ez állásra való alkalmassághoz, a mely, alkalmasságot, ügyességet, képzettséget megtalálhatni magyarban és szerbben egyaránt, ugy hogy lehető az, miszerint ott, hol páros jegyzőség van, mindkét jegyzői állást szerb nemzetiségű honpolgár tölti be, vagy betölti két magyar anyanyelvű állampolgár; ugy kívánván ezt a nemzetiségek között levő egyenlőség nagy elve, mely az állampolgárok között jogok és kötelességek tekintetében különbséget nem ismer, s hivatalokat az országos nemzetiségek között fölosztani nem enged. Bács-Bodrogh vármegye különben decemberi köz-

gyűlését nem régen tartotta, s ha az adai szerb anyanyelvű polgártársainknak öhajja teljesíthető lenne, az iránt a deczemberi közgyűlés bizonyára intézkedett volna és éppen abból, hogy a közgyűlésnek még tárgyalni sem volt ideje, nem az következik, hogy a jövő közgyűlésre tárgyalni ki lesz tüzve, hanem csak az, hogy az ígérlet szép szó.

A helyzet tisztázása szempontjából szükségesnek tartottuk ennyit elmondani, reméljük, hogy szavunk nem téveszti el hatását, s sokaknak lelki szemeit fölfogja nyitni.

Képviselőválasztási mozgalmak Bácsmegyében.

A zombori kormánypárt nagyhangu fölhívást bocsjátott ki, melylyel jelenlegi képviselője Koczkar Zsiga f. hó 10-én megtartandott beszámolójára meghívja hibeit. A fölhíváson 460 aláírás pompázik. Ezek legnagyobb része az ellenzéki polgárság köréből került ki olykép, hogy a kormánypárt kortesei addig jártak nyakukra, míg csak keresztvonásukat nem tették az elébük terjesztett ívre. Csakhogy a kormánypárt által kibocsajtott váltó rendelkezése az ellenzék s az aláírók lejárator az ellenzéki urna előtt fogják leróni hazafias tartozásukat!

A kernyajai kerületben az a hir járja, hogy a kormánypárt két jelöltet is állít, az egyik Széchenyi Jenő nagyvár-di kanonok, a másik dr. Ivanovits Iván bajai ügyvéd lenne. Tény, hogy a két név viselője az utóbbi napokban a kerületben idözött, de Széchenyi többek előtt határozottan kijelentette, hogy nem lép föl; Ivanovits Iván pedig e kerületben nem bir semminemű népszerűséggel, s legfölebb csak a sztapáriakat nyerheti meg, kik benne szerb képviselőt találnának. Fernbach József nemzeti párti jelölt mostanában járta be a kerületet s mindenütt tüntető rokonszenvel fogadtatott.

A kula-verbázi kerület a kormánypártira nézve abban a pillanatban elvesztettnek volt mondható, a mint a kormánypárt beleharapott abba a savanyu almába, hogy ismét Pulszky lépette föl. A kerület kormánypárti korifeusai váltig mondogatták irányadó helyen, hogy Pulszky nem kell a népnek, a központ nem tágitott s így az ellenzék könnyű szerrel fogja e kerületet megnyerni.

A tovarisovai kerületből jart itt a központban egy kormánypárti befolyásos egyén, a ki azt állítja, hogy e kerület oly ellenzéki hangulatú, hogy pusztán jelöltet kellene fölteretni, bárki legyen is az — s föltétlenül legyőzi Grómont, kit e kerület polgárai alaposan meguntak. E kerület azonban arról nevezetes, hogy van benne összesen 10 kaputos ember, a kik mindannyian tisztviselők s az ellenzék nem találja azt a mérteni pontot, a melyből a kormánypártot onnan kifordíthatná.

A hodsági kerület erős ellenzéki hangulatról tett tanúságot a mult választások alkalmából. A hodsági kerületben 7 év előtt Hevessy győztesen került ki az urnákból dr. Vojnits ellen, jöhet az hónapokon át korteskedett, míg Hevessy csak két héttel a választások előtt lépett föl. Ez ideig a kerületben az ellenzéknek nincs jelölje.

A bácsmegyei kormánypárti érzületű zsidóság mint biztos forrásból értesülünk a jelen képviselőválasztások alkalmából passiv magatartást fog tanúsítani, mert a jelenlegi kormány számos alkalommal mélyen sértette a zsidóság államjogi érdekeit. A Szapáry-kormány a zsidóságot teljesen ignorálja s minden alkalommal mellözi. Ki ne tudná, hogy gr. Szapáry azokon a mágnás-estélyeken, melyeket a miniszterelnöki palotában rendez, tüntetőleg távol tartja az ország előkelő zsidóságát? Az utóbb megfresült főrendiházi tagság betöltésénél ismét arcul csapta s zsidóságát, midőn a Tisza által éppen a zsidóság állami jogai elismertetése szempontjából kreált magas törvényhozői állást nem szidóval töltötte be. E megyében is élénk negligálásban részesült a zsidóság. A megyei tisztviselői állásokból lassan-

ként kipotyogtak a volt zsidó tisztviselők, a városnál meg egyetlen egy állás sincs számukra. Valóban a zsidóság nem részesülhet nagyobb mellőztetésekből egy Istóczy vagy egy Verhovay-kormány alatt se. — Szükségletlen mondanunk, hogy a zsidóság azon hazafias része, mely eddig is függetlenül gondolkodott, testtel-lelékekkel a nemzeti párt híve s szavazatait nemzeti párti jelöltre fogja adni.

*** Választási mozgalmak Ujvidéken.** A mint Ujvidékről írják nekünk, ott dr. Visontai Soma, a Tomits-féle ügyből ott előnyösen ismert fővárosi ügyvéd függetlenségi part programmal lép fel. Nagy fontosságot bír az is, hogy Obermüller Ferenc Ujvidék városi bizottsági tag írásban jelentette be a szabadelvű part elnökségével a pártból való kilépését. — Mi, a kik az ujvidéki viszonyokat ismerjük, azt merjük következtetni, hogy dr. Visontai Soma megválasztása biztosra vehető.

*** Választási mozgalmak.** Kuláról írják nekünk, hogy ott most már érteni kezdik, mesoda lelkelten furlang volt a kormánytól a választásokat felidéjére tenni. Az eső már négy nap óta esik, a föld úgy tel van azva, hogy a kerék tengelyig vág bele s a szomszéd faluba sem lehet eljutni másképp, mint ha az ember három-négy pár lovat fog a szekér elé. Ehhez járul, hogy az influenza nem respektálja az alkotmányos mozgalmakat s mind a nemzeti, mind a kormánypart számos vezéréberét agyba döntötte. Mindazáltal a nemzeti párt erősen folytatja a szervezkedést. E hó 3-án Feketelegyen, 4-én Hegyesen volt, e hó 5-én pedig Kuczurán s e hó 6-án Ó-Vérházson tartotta alakuló gyűlését. Végül, ha az utak megjavulnak, Kulán lesz még nagy pártkonferencia. — Pulszky Ágost, a kormánypart jelöltje, a ki öt évig nem tette be a lábát a kerületbe, odaerkedett s a választás megtörténteig allandóan Verházson fog lakni. Van rá szükség, mert a saját pártja sem nagyon lelkesedik érte.

*** Zentán Szabó László függetlenségi és 48-as eddigi képviselő** s jövendőbeli jelölt ellen a szabadelvű part Barab Gábor kereskedelmi miniszter kívánja fölleptetni. Eljen a szabad sajtó!

*** Szabadkán** az I. kerületben, melyet eddig Ivánka Imre képviselt (ki tudvaleg nem lép föl többé) három szabadelvű párti jelölt van: báró Podmaniczky Frigyes, Pukovics József és Vermes Lajos. A legközelebb tartandó parterkekelt dönti el, hármasuk közül, melyik jelöltje marad fenn. A másik kerületben Antunovics József eddigi képviselő lesz a szabadelvű párt jelöltje.

*** Orsz. képviselőjelölés.** Egyik ó-kanisai ismerősünk arról tudósított bennünket, hogy az ottani választási kerületbeli függetlenségi érzelmi előkelő polgárság Hets Odón, tekintélyes fővárosi ügyvédet fogja fölleptetni — Matkovits Lajosnál szemben.

POLITIKAI HIREK.

*** A kormánypart szervezkedése az ó-kanisai választó kerületben.** Az ó-kanisai kormánypart választók december 26-án tartották szervezkedő pártgyűléseket, elnöknek Koztyk Janost, alelnöknek Herz Edét, s jegyzőnek Katona Sándort választották. Ezenkívül a végrehajtó bizottság tagjait szemelték ki lehetőleg az előjáróság köréből, a mint az vezérelvül ki is mondatott.

A közgyűlésen kevesen voltak, ezek közül is számos ellenzéki választó, s ez részben azért történt, mivel a pártgyűlés az iparos olvasókörben tartott, melynek legnagyobb részt ellenzéki polgárok a tagjai. Mielőtt a pártgyűlés érdemleges munkájára fogott volna, főlemekekét ifj. Tóth József, az ellenzék hajlithatalan vezetője, s üdvözölte mint az iparos olvasókör tagja, a kormánypart pártgyűlés azon tagjait, kik az iparos olvasókörnek nem tagjai, s kifejezte, hogy habár az olvasókör helyisége az elnökség engedélye nélkül partecielokra föl nem használható, ez alkalommal a vendégszeretet nemesszavára tekintettel a kifogásolás jogától eláll.

Ezen nyilatkozat meglepte kissé a jelen volt kormánypart hangadókat, s a zavart alig-alig fódthették el; de csakhamar fölcsozták, s a politikai gyűlést az elnök megnyitotta; fölolvastatott báró Podmaniczky Frigyes országgyűl. képviselő levele, melyben tudatta, hogy a kerületben képviselőjelölésért vállalni többé nem hajlandó; majd az elnök kifejezte azt, hogy az ó-kanisai választó kerületben képviselőjelöltek Matkovits Lajos főszolgabíránk „ajánljuk”, képviselő Matkovits „akar” lenni.

A forma, melyben az elnök főszolgabíránk ezen ambícióját bemutatta, elég jellemző a helyzetre nézve; természetesen a pártgyűlés mindnyájunk által tisztelt elnökének akkora szűlte azon formát, melylyl Matkovits Lajos jelölését proklamálta, de nagyon találó viszonyainkra, hogy a hivatalos akarat áll előtérben ott is, a hol a választók bizalmáról kellene szólni.

A kormánypart kinyomata plakátjait, melyben főszolgabíránk képviselőjelöléséért világra hirdeti imígyen:

Eljen lovag
Matkovits Lajos
országgyűlési képviselőnk!

Az ellenzék most tőri a fejét, hogy melyik német fejedelem ütötte lovagga Matkovitsot, mert az ellenzék tudatával a magyar király lovagimémet nem adományoz, de nem is adományozhat, mivel a magyar kozjog így rendet vagy ezimet nem ismer; s a magyar alkotmány ismeri a nemesi, bárói, grófi és hercegi címeket illetve rendi fokozatot, s tudjuk jól, hogy Matkovits Lajos főszolgabíránk mindnyájunk örömeire Ó Felsége nemesi címmel tüntette ki, s tudjuk azt is, hogy polgári érdemei elismerésül a Ferenc József rendet kapta, de ezen rendnek lovagjai nincsenek, ennek az 1849-iki alapítási szabályzat szerint csak nagy-, közép- és kiskeresztjei vannak.

Az ellenzék sejt, hogy ezen címfelruházás is egyik felsőlti kortesfőség akar lenni, megfélekedezzen a kormánypartú korifensók arról, hogy a Tiszparti magyar a címnek nem, hanem csak a polgári érdemeinek hódol.

Az apatini kerület képviselő-jelölése.

Az apatini kerület választó polgárai f. hó 3-án rendkívüli nagy számban jelentek meg az apatini uradalmi vendéglő nagytermében, hogy a képviselőjelölés tárgyában tanácskozzanak.

A választók egyhangú megállapodása az volt, hogy kéréssek löl dr. Kék Lajos apatini ügyvéd a jelöltség elfogadására.

E ezébből egy 20 tagú küldöttség alakult, melynek élén ifj. Marsch János megjelent. Dr. Kék Lajos lakásán, tudatta vele a polgárság egyhangú megállapodását s fölkerete, hogy jelenjék meg a polgárság körében s nyilatkozzék a hozzá intézett kérelem tárgyában.

Dr. Kék megköszönve a szívélyes meghívást, készen nyilatkozott a polgárság körében megjelenni s a bizottság, valamint a központból lerándult Szemző István megyei pártelők, és dr. Molnár Gyula végr. biz. tag kíséretében megjelent az uradalmi vendéglő nagytermében, hol már oly számban voltak együtt a választók, hogy csak nagy ügyvel-bajjal lehetett a jelölt s kísérete számára utat nyitni.

Az érkezeltek élnoke ifj. Mayer János ekkor rövid, de magvas beszédet intézett a jelölthöz, kifejezést adva a polgárság egyhangú megállapodásának, melylyel a jelöltséget dr. Kéknek följánlani határozta.

Dr. Kék erre hosszabb beszéddel válaszolt, melyben a jelöltséget elfogadta s kijelentette, hogy ő a nemzeti párt híve, hű követője Apponyi Albert gr. politikájának, ki mellett közöndi, kiknek zászlaját soba, semmi körülmények között el nem hagyja szentül megőrigetve.

Utána Áman József nagybirtokos tartott hosszabb s nagytetszettel fogadott humorisztikus beszédet, jellemve a kormány megatartását az apatini vízvdművek fontartása s a nem reg történet gatszakkadás tárgyában.

Elmondta, hogy a kormány mily bünös hanyagságot tanusított az árvízveszedelem idejkor a vdművek fontartása iránt s hogy mily módot: negligálta a tapasztalt polgárok jó akaratu tanácsait, majd aztán a községy ügykezeséért tét, ottan is jellemző adatokat idézte, melyek részint megdöbentő, részint a tárgyban rejő komikummal fogva, keczagtató hatást gyakoroltak a hallgatóságra.

Azután dr. Molnár Gyula lépett a szó-székre s beszédeben kiemelte, hogy a nemzeti párt megyei végrehajtóbizottsága eskis azon képviselőjelöltek támogatja erkölcsileg, s a kik a választók bizalma jelöl ki, miért is a megyei pártelők Szemző István ez értekezéssel oly ezébből látogatta meg, hogy meggyőződést szerezzen a közhangulatról.

Mitűnt pedig a hallottak és látottakból arra kell következtetnünk, hogy az apatini kerület választó polgárai dr. Kék Lajos személyében találják föl azon egyenséget, kiből bizalmuk összpontosul: ennél fogva kijelenti, hogy dr. Kék Lajos kijelölését a nemzeti párt is magávé teszi s fölthija mindazon polgarokat, a kik e részben a központ elhatározásaitól tettek függővé magukatartását, hogy most már föltérden elszakolozanak dr. Kék Lajos kijelöléséhez s a maguk hataskörében mindent megtegyenek arra nézve, hogy a győzelem a nemzeti párt jelöltjé legyen.

Élteti dr. Kék Lajost, az apatini nemzeti párt képviselő-jelöltjét!

Még ifj. Marsch János szólalt föl, röviden tolmácsolva német nyelven a mit dr. Molnár mondott, mire a polgárság élénk óvatlók közt kísérete el dr. Kék Lajost lakására, hol a megyei pártelők Szemző István a választó polgárok közül számos régi ismerősével közölte a központi párt abbéli elhatározását, hogy dr. Kék jelöltséget a törvényes eszközökkel támogatni fogja, bárki legyen is a kormánypart jelöltje.

Tudatta a választókkal, hogy egy nappal előbb Budapestén járt s beszélt gr. Apponyi Albert s Horvászky Nándorral, kiknek nevében is kijelentheti, hogy dr. Kék jelöltséget tudomásul veték s melegen öbajtják megválasztatását.

Mint halljuk Apatinban falragaszok hirdetik, hogy a kormánypart legujabb jelöltje Michels Károly palankai lakos.

Az „Orsz. m. kir. zene- és színművészeti akadémia” szétküldött kérvényei.

Mult évben, augusztus havában a n-mélt. vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrunk legyes meghagyása folytán, kérvény alakjában fölcsóltas küldetett hazánk városainak tanácsaihoz, melyben Mihalovics Odón, az „Országos magy. kir. zene- és színművészeti akadémia” igazgatója arra kéri fel az egyes törvényhatóságokat, alapítványok a fiatal zeneés- és zeneszemélyeknek egy-oly ösztöndíjat, melyet évenként lehetne kisebb-nagyobb összeggel szaporítani és melyhez mindenkor az illető ösztöndíjt alapított városban annyiban volna joga, hogy ajánlathatna névrendeket.

Sajnos dolog, hogy a szóban forgó kérvények — mondhatni mai napig — teljesen meddők maradtak. Hazánk városi tanácsai — igen keveseket kivéve — nem találtak érdemesnek még csak közgyűlések elé sem vinni a dolgot, hogy érdemleges válaszban adhattak volna felvilágosítást arról: ezélszernek, jónak vagy üdvösnek találják-e a fontos, és hazánk kulturális fejlődésére vonatkozó felszólítást.

Igazán esodolatos jele ez a „nemtörődés” szomorú ténynek. Minden művelt államban ma már belátják, hogy kulturális fejlődésében egyik legfontosabb tényezőként lép fel a zene- és színművészet, s így fel is karolják azt a lehető leghatásosabb eszközökkel és módokkal; igyekeznek a fiatal nemzedéket e pályának is megnyerni, mert ezeknek alapos és jól képzett ismeretekkel sugárzóztatják szét a nemes és szép művészeteket, mert jól tudják: csak az a nemzet fejlődhet és haladhat a tökéletesedés felé, melyben a zene- és színművészetnek legmagasabb fokra művelve.

Az európai nagy nemzeteknek megszámlálhatlan zínpadai, zeneiskolái s így művészeik vannak, mert művelésükre rengeteg összegket tudnak fordítani s innen van aztán, hogy ott művészeiket meg is tudják becsülni s tudnak oly társadalmi állást is nyújtani nekik, minő egy művészt megillet.

Csak nálunk történik az, hogy meg se a színművészet, sem zeneművészet iránt nem tapasztaljuk meg az ostalton elismerést, ez pedig onnan van, mert nem tudunk kulturálfejlesztésnek épp ezen feletle fontos tényezővel szemben a legnagyobb áldozatokra is készek lenni.

Pedig esodolatos egy nemzet vagyunk mi magyarok a zene- és színművészetekkel szemben, mert nincsen olyan nemzeti Európa-

nak, mely annyi tehetséget — kivül tehetséget tudós felnevelni, mint éppen mi. Gyermeknevelés csak módot és alkalmat lát, nyujtanunk ahhoz, hogy tehetségeiket fejleszthessék s akkor a világ esodolattárgyává lesznek. Nem egy példával igazolhatók, a mit a tehetségekről emondottunk, csakogy fájdalom, ezek közül teljes kiműveléseket még kevesen kaptak meg saját hazájokban.

Azon kell tehát lenniük, hogy gyermeknevelés itthon műveltségsenek ki, a legteketelebb fogják s azért módot kell nyujtanunk ahhoz, hogy különösen a szegényebb sorsnak kellő ösztöndíjak által megterharthók legyenek hazánk legkifinomultabb intézeteiben: a színi- és zene akadémiaiban melyet a magyar kormány a legnagyobb áldozatok árán tart fenn, de a mely intézet a szellemi nevelésen kívül egyebet nem adhat — ha csak nemesen adakozó alapítványok ösztöndíjait nem nyujthatja nekik segélyül.

Felkérjük tehát a városok tel. Tanácsait, támogassák felkérésedísel Mihalovics Odón igazgató betérjesztését, hogy ily módon is előressék a kitűzött ezél: hazánk tehetséges gyermekeinek kiképzése.

Országgyűlési napló.

— A képviselőház befejező ülése jan. 4-én. — Ma tartotta utolsó ülést az első örevesnek szánt de csak ötdöföld évet élt országgyűlés. Ma olvasták föl a miniszterelnök azon átiratát, melyben tudatta, hogy az országgyűlés a király holnap 5 ón d. e. 11 órakor oszlatja föl.

A főrendiház is tartott rövid ülést, melyen szintén fölolvasták a miniszterelnöknek a ház ünnepélyes fölszólítására vonatkozó átiratát. Itt gr. Károlyi Tibor előkölt s ő is tartotta a bucsubeszédet, míg a ház érzelmeit az elnökség és jegyzői kar irányában Schuster püspök tolmácsolta.

Megyei s helyi hírek.

*** Kinövezések.** A m. kir. igazságügyminiszter: ifj. Kesztner János kunhalasi kir. járásbírósi aljegyzőt a szabadkai törvényszék jegyzővé, Frankl Desző szabadkai kir. törvényszéki joggyakorokot a bajai kir. járásbírószékhöz és dr. Bencsik János hőmezővárosi helyi kir. járásbírósi joggyakorokot a szabadkai kir. törvényszékhez aljegyzőkké nevezte ki.

*** Vették a következő sürgönyt Bozdánból:** Kék Lajos programbeszédét ezren feletti neptömég hallgatta paratlan lelkesedéssel Bozdán 300 választója testtel lelkelte a nemzeti párt. A pártelnök.

*** Miképp korteskedik a kormánypart vidéken?**

Mult számunkban megmondtuk volt, hogy a kormánypart miképp korteskedik itt Zomborban — ezzel elelőten emondandjuk itt, hogy miképp korteskedik vidéken. — Apatinban bizonyos Friedl szolgabírósi végrehajtó a kétéházakban többekkel fogadott, hogy Dorozsló és Ó-Szűtápon ez évben $\frac{2}{3}$ része a választóknak kormánypartí, és csak $\frac{1}{3}$ része ellenzéki. Ugye látszik, hogy a kormánypart a végrehajtókat is mobilizálta már a választási idény alatt korteskedésre, s mondhatjuk, hogy nagyon tapintatos fogása ezen mobilizálás, mert mivel lehet inkább a szegény népet legyenezni, ha csak nem annak a prespektivanak kilitásba helyezésével, hogy majd nem exequálják? A szegény tapasztalatlan nép hiszi ezeket a mézes-szavu ígéreket s lépre megy, szavaz a kormánypartí jelöltre, s midőn a választások lejáratlók, jön az exekutor és azt mondja: „Hja tudod, az állam, a megye nem várhat, pénzre van szüksége, tartozásokat nem engedheti el, tehát meg kell fizetned.” És a szegény választó, ha nem képes fizetni, csakogy exequálják — persze választások után — mint exequálják választások előtt azt, a ki nemzeti vagy független pártí jelöltre adta szavazatát. Hogy azonban a fenti végrehajtó-kortés által tett nyilatkozatban a tényeknek megfelelő egy eszép igazság sem rejlik, fényesen bizonyítja a kormánypartnak hazalasa kormánypartí jelölt keresésében. Így az obligat kormánypartí jelöltek száma jelenleg nem kevesebb mint hat, és a jó Isten tudja, hány kormánypartí jelöltet állít meg fel, vagy hány bekés s szelid lelkelű polgárt ver még ki megszokott nyugalmából. Így eddigi obligat jelöltei a kormánypartnak következők voltak: Fernbach, ezen kerület volt orsz. képviselője, Ribiczey főszolgabíró, Dombovits, Bethlen földművelési miniszter, legujabb Michels Károly a palankai kendergyár megalapítóját és Rónai plébánosot kímélte meg a jelöltséggel, kik közül csak Michels nyilatkozott hajlandónak a jelöltséget elfogadni, de ő se valami szívesen fogadta el, mert midőn ostromolták, azt felelte: „menjetelek, próbáljatek szereséset fiammal Palankán, annak ügyesimre nagyobb szükség van.” Hogy Michels a jelöltséget mégis elfogadta, arra leginkább a palankai kendergyár érdeke és nem az apatini kerület érdeke bírta rá, mert Michels belétek és pénztármóka ezen kendergyárnak, mely ugyan részvényirtársaságra lett alapítva, de az állam sülvenditóját élvezi és az állammal szerződéses viszonyban is van, a menyínyiben a gyár a polai és triestai állami hajó gyáraknak szállít elszámolásra.

*** Színházi referádánk** egy részét tér szűke miatt jóvó számunkban hozzuk.

*** Eljegyzés.** Tücherer Gusztáv, gákovai jegyző, károsos esztéjen eljegyezte Zuffa Paula kisasszonyt, Zuffa Lőrincz leányt, Kulán.

*** Apatinban** az eddig dühögött „diphtheritis” szűnő fölben léven, dec. 29-én megnyitották az összes népiskolát, ugy a polgári iskolát is, mely intézetek a járvány miatt hosszú vakációt voltak kénytelenek élvezni.

*** Bajmokon** a községyi képviselőtestület által Nagell Gyula okleveles jegyző választottat meg egyhangulag községyi aljegyzővé.

*** Eljegyzés.** Fosszu Sándor dorozslói fötanító eljegyezte Klein József bogoyvai fővárosi leányt, Erzsike kisasszonyt.

*** Laczkovits Károly** az ó-bései rendőrség hadnagygyáv nevezetvén ki, helyét idoglenesen Gyarmathy Béla jegyző foglalta el.

Eljegyzés. Jung Antal ó-bései árvagyám eljegyezte Zwipp Anna k. a. t. Kuláról. — Balaton Gyula végzett jogász, tart. hadnagy ó-bései lakos eljegyezte Istványi István törökbecsei kir. közjegyző leányt.

* **A szabadkai szerb nőegylet** f. évi január hó 21-én tartja rendszeres nagy látogatottságnak örvendő jótékony-czélú beszédjét.

* **Apatini tudósítók** a következőket írja nekünk: Az apatini polgári kaszinó — mely ez idő szerint 382 tagból áll s magában foglalja a nagy község polgárságának szemejavát — vasárnap tartotta tisztújító közgyűlését. Egyhangulag megválasztották: elnökül Aman József, alelnökül Aman Balint, pénztárnokul Mayer József, könyvtárnokul Witzman József, joggyógyászter Antal s ügyész dr. Kék Lajos, a nemzeti párt képviselőjelöltjét. Az egyesület — noha alig egy pár éve áll fenn, — sepp vagyonnal s gazdag könyvtárral rendelkezik. Mult éven magas vendéglői is voltak, kik neveiket a vendégkönyvbe beiktatták, úgy gróf Bethlen András földm. miniszter. Rapács miniszteri tanácsos és Zichy Jenő gróf az ornithológiai társaság ide kirándult tagjaival.

* **Tüzeset.** A mult napokban tűz volt Csantavéren. Vidkovits Kálmán háza égett le. A tűz kitörése után a lakosság rögtön a helyszínére sietett és szorgalmasan vett részt az oltásban. Ennek köszönhető, hogy a tűz eloltázták s derekas munkával sikerült megvédeni a szomszédos épületeket. A tűz kitörése vonatkozólag biztosat nem tudtunk.

* **Öngyilkosság.** Brückner Henrik kiskéri lakos felesége m. hó 31-én kúba ölte magát; tetteinek okaként gyógyíthatlan betegséget említett.

* **Csantavéri kirek.** A csantavéri kereskedő ifjak január hó 20-án az egyenlőség kör helyiségeiben jótékony-czélúbal rendeznek. — A csantavéri takarékpénztár-részvény-társaság a kamatbalát egy százalékkal jobbez szállította, a mely körülmény eléggé bizonyítja a takarékpénztár jó forgalmát.

* **A zentai regále.** Zentén decz. 11. és 12. évi városi közgyűlés volt, melynek fő tárgyat az képezte, hogy szabad legyen-e ezután is 100 literen aluli szesz regaleilletékmentesen a városba magánosan hozni. Hosszas vita után határozatot hoztak, hogy 100 literen alul csak a megfelelő illeték befizetése mellett lesz szesz a városba vihető.

* **Vezettség** tünéti mutatók Beek Mihály Lukácszi czépezés, a ki a legutóbbi időkben Uj-Paznán dolgozott, ahol megmarta egy vesztet eb. Midőn Bukluczer hazakereszt, egy szóval sem említte, hogy milyen szerencsétlenség esett meg rajta, egyszerre hirtelen rosszul kezdett lenni és Czibur Károly kóro orvos a vezettségét constatálta rajta. Az orvos tanácsára m. hó 21-én fel is szállították a szerencsétlen a budapesti Pasteur-féle intézetbe.

* **Megögett gyermek.** Bajnai Bartos kelbáji lakos és felesége a napokban Szabadkára menvén, hat kis gyermekét — a legidősebb 13 éves — magukra hagyták otthon. Mire visszertertek, 6 éves fiúcskájukat az ágyban összevagyoltoltan találták meg.

* **Szent-Tamás bevétele.** Nevezetes szerep jutott megének területeknek is a 48—49 iki események alkalmával. Ki ne óvasott avagy hallott volna pl. a szent-tamási füzetről is? A szabadságharc emlékek kiállítására érkezett érdekesebb okmányok közt talán legbevessebb az a jelentés, a melyet Perczel Mor tábornok Szent-Tamás bevételeiről 1949. év ápril 3-án küldött Debreczenbe a honvédelmi bizottmányhoz. Hangzik a jelentés a következőképen: „Reggeli 8 óráig 10 és fel orag tartott erős agyúzás után Szent-Tamás vegre rohammal vitéz seregem által elfoglalott. Nagy löbögő, hat ágyú, tömördek vagyion, fegyver és füzér esett birtokunkba. A támasdás és roham Kis Keer és a Verbasz föléli szezokra egyszerre törtent. Az ellenség, mely elszánt vitézséggel sok ezernyi mennyiségben utolsó perzig tartta magát s megszemhatlan mennyiségű hollakat veszte. 4—5000-en töl lehet az elszettek, a vizehaltak vagy halottak száma. Mi is több tisztet és vitéz vesztünk, kik dicsően haltak el a dicsőség és eredményös ostromban. Isten segitségével Bács már ismet miénk és a hazza szabadságára — a lazadás első füzének elfoglalása s szertömlőnkkel által — nevezetes lépés történt. Földvári a szegedi szabad csapat őrnagyja, és csapatja utána voltak az első, ki a hódoltságot bevették. Ő a csata-piacon atalalm a kis érdemeire érdemesített. Gál erede veszte a verbási szezok elleni támasdást, hű a nyolezdák és ötenedik honvédszázalok és Wasagyalóság tünettek ki magukat, Perczel Miklos alvezede veszte a hód-füzének megtámasdását, melynek bevétele dönté el Szent-Tamás sorát. E sáne bevételnél az oldalas rohamot veszte Bach kapitány, a homlokon rohamú Turszky-zászlóalj Rajner őrnagy alatt, jeles vitézségöknek elvitézhatlan tanúságot ada. A tüzerész becsületesen megfelelt hivatásának. Abtalan az egész szesz. lovaság, gyalogság egyarant megvete kötelességét. Ők tökéletes hazafiak. Gróf Battilyán Kázmér a jeles és bátor hazafi oszta velem e nagy napnak faradalmait és vesztélyét.*

* **Pályázat utazási ösztöndíjra.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet egy Baross Gábor kereskedelmi miniszter ur által tájéjra terhelte adományozandó 200 fites külföldi utazási ösztöndíjra. Az ösztöndíj elnyeréseért folyamodhatnak a kamara kerületéből (Szeged, H.-M.-Vásárhely, Baja, Szabadka, Zombor, Ujvidék, Bacs-Bodrog és Csongrad vármegyék) oly tanulmányokat vesztett fiatal törekvő és kellőleg képzett iparosok, kik 1892-ben tapasztalatok gyűjtése és képzettégek fejlesztése végett külföldi utat tenni készek. Főforolando és illetégek igazolandó a folyamodásban a pályázó lakhelye, család viszonyai, erkölcsi magaviselete, tett tanulmányai, oddigi foglalkozása és nyelvismerete, a szakma, melyet tanulmányozni szándékozik, és részletes uttér, melynek keresztülvételére a 300 fites ösztöndíj elnyerése eszénk vállalkozik. — A pályázatok 1892. év január 15-ig küldendők be a szegedi kereskedelmi és iparkamarához. Szegeden, 1891. év deczember hó 30. — A szegedi keresk. és iparkamara: Lilliu Károly, elnök. Kulnyik Zsigmond titkár.

Irodalom.

A Kézi Lexikon hatodik füzeté.

— Az Athenaeum Kézi Lexikona. A tudományok enciklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szakfikták közreműködésével szerkeszti Dr. Aczádi Ignac. Budapest, 1891 hatodik füzet. A közháznu voltálgy gyors népszerűsége jutott vallalat ez új füzeté nem kevesebb mint három önnálló mellékletet tartalmaz. Az egyik Ausztrália és Polynézia kitünő kivitelű térképe, a másik egy kettős fekete tábla, mely a világ több államaínak czímereit ismerteti. Igen eredeti gondolatot valósít meg a harmadik táblázat, mely két oldalán a legfontosabb élelmiszerek, tej, hús, borok, kávé, tea, kakao stb. vegyelemzését adja s ezzel tápláló erejükről nyujt népszerű tájékozást. A mi a szöveget illeti, ez a B. bétü folytatását, a Biographia és a Brocken közti anyagot tartalmazza s tömegesen hozza az érdekes és nagy cikkek egész sorozatát. Tanulságos mindjárt az

első lapon a Birálat, azután következnek a Biró és bírósági cikkek gazdag változatban. Igen kimerítően tárgyalják a Birók és Biztosítás, Boesky István s a rea vonatkozó események, a Bojt (egyházi és nemzeti), Bölcsészlet, Boldogasszony, Boliv, Boltzat, Bolgók csillagok, Bolgó Zsidó, Bonczat, Bor és Bőr számos érdekes cikkben, valamint Bosznia, Boszorkány, Brady-család, Brandenburgi Katalin stb. E füzetben vannak még Bismarck herczeg, Blaha Lajza, Boccaccio stb. nagyobb elctrájai. Alaposságával és magyaros szellemével, valamint fényes kiállítással a Kézi Lexikon egyre inkább érdemesse teszi magát a közönség minél szélesebb körök támogatására. Ujlag is melegen ajánljuk a vállalatot. Egy-egy füzet ára csak 30 kr. Kéthetente egy füzet jelenik meg (a legközelebbi január 15 é) s az egész 40 füzetből fog állni. Legezészerűbb előfizetési mód 10 füzet árának az Athenaeum könyvkidolihivatalához, vagy bármely fővárosi vagy vidéki könyvkereskedéshez.

— **Képes Családi Lapok.** szepirolalmi és ismeretjesző képes heti lap. Szerkeszti: Dr. Tolnai Lajos, Főmunkatárs: Dr. Váradi Antal. Felelős szerkesztő és kiadó: János. Dr. Murányi Armin. Előfizetési ára: a Holgyek Lapja című divat-melklettél s a Regény-melklettél együtt: Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt. 50 kr.

* **A Képes Családi Lapok** című hetilap új negyedik lap A magyar szepiroladalmak e hatalmas tenyezője, a magyar művelt eszladoznak e szellemi kincsét a következő írők és írónők támogatják: Jokai Mor, Louka Gusztáv, Rudnyánsky Gyula, Dalmady György, Mikszáth Kálmán, Komcsy József, Tomérek (Jeszenszky Danó), dr. Prem József, dr. Székely János, Inezedy László, Palogyi Lajos, Erdy Daniel, Döntz János, Tölgyesi Mihály, Veressy Gyula, Meroy Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Csorba Palotay Ákos, stb.; Beniczky-Baja Lenke, Balthner Lina, Nagyvarady Mira, Kulcsay-Bonitzky Irma, Harnath Lujza, Hevessino-Kóser Margit, V. Gál Karolina, Karlovszky Lina, Mericzay-Sakora Irma, Erzsike szil, stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szepirolalmi képes heti lapok közt a legérdekesebb, legváltozatosabb. Tartalma az ifradalom minden változat felől; képi a jelen eseményei s a legérdekesebb festők műveit mutatják be.

„Holgyek Lapja” című havonként kétszer megjelenő divat-melklettek a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziaszonyoknak valóságos szellemi tákara, a menyihien a nevelés, az egészséges, a gazdaság, keresztet, a háztartás s a konyha terén nines olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna, s nines olyan titok, a melybe holgyeinket be ne avatná!

Regény-melklettek külön bekezdhető négy kötet érdekes regénytel ajándékozza meg évenként az előfizetőt.

Zöld borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk, kép-, szám-, kozka- és ponttalányokkal és szórójegyzékkel, melyeknek megfűjtő értékes jutalmak kapnak.

Mutatványokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legezelszerűben levelezőlap — hozzáfordulnak.

A ki az egész évre szóló hat frtyi előfizetési összegtel 40 krajczár eszmogolási és pótszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; a ki 3 frt előfizetési összegtel 30 kr eszmogolási és pótszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két regényt; a ki csak 1 frt 50 krajczár negyedévi előfizetési díjjal 20 kr eszmogolási és pótszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak a kiadóhivatal egy regényt küld, ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összegtel egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, Nagykorona-utca 20 szám. Teljes számu példányokkal még mindig szolgálhatunk.

S Z I N H Á Z .

Szombat, jan. 2. „Az első és második.” Rakosi Jenő és Szabados B. operetteje, színpadunkon előszér (roméjlik utólfára is.) Kritika helyett idezőnk néhány megjegyzést, melyet a közönség köréből hallottunk úgy felfűl. Egy ismert vesztünk: a szövegéről nem is beszél, de zenejéről igazan el lehet mondani, hogy a mi jó benne, az nem új, a mi pedig új, az nem jó. Egy szép fiatal asszony: a darab zenejéről hallgat, de szövege kiállatlannul unalmas. Ugyanazok a szövegről jögytne meg egy titkos drámaírónk (vígjátékokkal szokta meg nevét a száz aranyos díjakat) hogy meszéje érthetetlen ugyan, de — izellen. Egy szenvedélyes zartszek-berlő szerint, a ki még soba egy este el nem maradt: az előadás tette tönkre a darab hatását. „Az már megsemmis járja, kérem — dühöngött ő — hogy a színesz anyyre ne tanulja meg a szerepét, és mikor játsznai kellene, folyton a sügóra pislogasson, idegesen elhadjára azt az egy mondatot, melyet hallott; aztán újra színeljen, a mig megint kap valamit a sügőrtől. Hiss az nem játék, nem előadás, hanem kosierék-nyikorgás! Igyeke tem csillapítani: „Vegye tekintetbe, kérem, hogy ezeknek a szegény színeszöknek is kellett egy kis karácsony, nem késő lehetett elegg.” — „Akkor hát ne játszanak annyit.” „De ez meg az igazgató rovására megy.” „De ez a rossz előadás meg az én rovására megy!” — Nem lehet kapzatlalni. Egy éjgánynak a zenekar nem akart selogysem tetszeni. Azt mondta, hogy ha ő olyan bámissan játszanék, mint a zenekar primása, hát meg a „Pokol”-lól is „kittlanak.” Köt díjt heves disputába vesztet, hogy kik játszott rosszabbul, Lorándi-ve vagy Csige. A képviselő eldöntetlen maradt; azt határozta, hogy majd megkérdik a magyar irodalom professorától, ha vége lesz a karácsonyi vakációnak. Az is vélemény-nyilvánítás számba megy, hogy néhány ötletesebb ír józárban aludt az előadás alatt, legfeljebb a felvonások végévelébredtek föl egy kicsit a — nagy eszendre. Egy kövér úri ember meg rosszul lett. Azt mondta, hogy ilyen rossz előadásokon nem tudja vacsorajár rendszeren megemészteni. E tapasztalatok után kimondhatjuk a közönség ítéletét, hogy sem a darabbal nem volt megelégedve, sem az elő-

adással. Még Scifory (Alino) sem tudta fűzbe hozni, sem Tiziani (Pomponius) jól megkérgeztatni.

* **Wahlbewegung.** Dr. Ludwig Kef, Apatiner Advokat wurde am Sonntag Nachmittag in einer zahlreichen Wählerversammlung in Apatin zum Candidaten der Nationalpartei ausgerufen. In dieser Versammlung, zu welcher das größte Contingent der angehehrten Wähler Apatin's stellten, waren auch der Präses der Nationalpartei Stefan Szemzo und das Executio-Comiteemitglied Dr. Julius Molnar aus Zombor erschienen. Nachdem sich die Verammlung dahin geeinigt hatte, den Advokaten Dr. Ludwig Kef als Candidaten aufzutreten zu lassen, wurde eine Deputation zur Einholung Kef's in die Versammlung entsendet, nach dessen Befehden der Parteipräses Stefan Szemzo an den Candidaten die Frage richtete, ob er geneigt sei, die Candidatur anzunehmen, sowie den Prinzipien der Nationalpartei getreu zu bleiben. Parteipräses Stefan Szemzo erwähnte noch, daß er vor einigen Tagen in Budapest mit dem Grafen Apponyi und Vorraufst eine Unterredung gehabt und daß selbe mit der Candidatur Kef's vollkommen einverstanden seien und dessen Wahl zum Abgeordneten erwünschten. Darauf Dr. Ludwig Kef in längerer Rede sich dahin äußerte, die Ideen des Grafen Albert Apponyi und der Nationalpartei zu verteidigen und der Nationalpartei ein getreuer Anhänger und Getreue zu bleiben versprach. — Darauf ergriff das Executio-Mitglied aus Zombor Dr. Julius Molnar das Wort, und hob in einer längeren Rede die Prinzipien der Führer der Nationalpartei bei Vorgehen der Aufstellung eines Candidaten hervor, daß der Wahl des Candidaten Dr. Kef von Seite der Partei nichts im Wege stünde, die Führer derselben dies sogar sehr wohlwünscht und es daher hiezur einer festen Eintracht der Wähler bedürfte. Er empfiehlt die Wahl Dr. Kef's zum Abgeordneten der Nationalpartei.

* **Die Saanten-Befestigung des Apatiner Bürg-Casino's** hat am Sonntag den 3-ten d. M. stattgefunden. Das Casino — welches gegenwärtig 382 Personen zu Mitgliedern zählt — rekrutirt sich aus den vornehmsten und einflussreichsten Elementen dieser Ortschaft. Zum Präses wurde: Josef Aman, zum Vicepräses: Balentin Aman, zum Caffier: Josef Mayer, zum Bibliothekar: Josef Witzmann, zum Secretär Anton Szenter und zum Anwalt Dr. Ludwig Kef, der Candidat der National-Partei gewählt. Der Verein — trotzdem selber erst seit ein paar Jahren besteht, vertritt schon jetzt über ein ansehnliches Vermögen und eine reichhaltige Bibliothek. Im Vorjahre hatte das Casino mehrere hohe Gäste, welche ihre Namen in das Gastbuch einschrieben, so den Ackerbauminister Grafen Andreas Bethlen, Ministerial-Rath Rapács und den Grafen Eugen Jidy mit den dorthin erklärten Mitgliedern der ornithologischen Gesellschaft.

* **Wie kortschäft die Regierungspartei in der Provinz?** — Zur Beantwortung dieser Frage müssen wir ein Beispiel anführen, welches aus der authentischen Seite mitgetheilt wird. In Apatin nämlich ist ein gewisser Fiedel, seines Vaters Erbtutor des dortigen Stuhthofverantens, in den dortigen Caffehäusern mit Mehreren die Worte eingegangen, daß — wie er sagte — die Wähler in Doroglo und Ó-Szapari dieses Jahr zu 2/3 Theilen der Regierungspartei und nur zu 1/3 Theil der Opposition angehören. — Ob genannter Erbtutor seine Worte gewinnen wird, ist hier eine nebenfällige Frage, wir wollen es begreifen; von bedeutender Wichtigkeit ist das Faktum, welches obige Aussage dokumentirt, daß nämlich die Regierung keine Mittel findet, welche sie zu ihrem Zwecke verwenden kann, und daß die Regierung während der Dauer der Wahllosten auch die Erztutores mobilisirt. Wie müssen gestehen, daß dieser Kunstgriff einer Mobilisirung von vorzüglichem Raffinement zeugt, welches der Regierung und ihrer Partei alle Ehre macht, denn mit was Anderem vermag man das arm gedrückte Volk mehr sich verbindlich zu machen und sich in die Dienste zu stellen, wenn nicht durch die Eröffnung jener Perspektive, daß man das Volk nicht erquiriten wird? Das arme unerfahrene Volk glaubt diesen heugühigen Berprechungen, stimmt auf den Regierungscandidaten, und wenn die Wahlen vorüber sind, kommt der Erztutor und sagt: „In wieweit Ihr, das Land, das Comitat vermag nicht zu warten, es bedarf des Geldes, es kann keine Schuld nicht erlassen, also muß die sie bezahlen.“ Und der arme Wähler wird — wenn er nicht bezahlen kann — gerade so erquirit — freilich nach den Wahlen — als vor den Wahlen jener erquirit wurde, welcher seine Stimme auf den Candidaten der Opposition abgeben. — Daß aber in der Emunziation des obenwähnten Erztutores nicht eine Unge einer den Thatfachen entsprechenden Wahrheit zu finden ist, beweist am glänzendsten die Haltung der Regierungspartei im Suchen eines Regierungscandidaten. Gegenwärtig befugt sie nicht weniger, als je, und der liebe Himmel weiß, wie viel Candidaten sie noch aufstellen und wie viel friedliebende Bürger sie noch aus ihrer philistinen gewohnten Ruhe aufschrecken wird. So waren bis nun die obligaten Candidaten der Regierungspartei: Feudob, der gewesene Abgeordnete dieses Bezirkes, Oberfinanztlicher Rathszon, Demboics, ja sogar Ackerbauminister Graf Andreas Bethlen, in jüngster Zeit war wiederum eine starke Nachfrage nach Karl Widels, den Begründer der Palanauer Hofbauart und nach dem Piarer Köny, von welchen sich jedoch nur Widels bereit erklärte, die Candidatur anzunehmen; allein auch er nahm dieselbe mit seiner großen Bereitwilligkeit an, denn als man ihn befragte, antwortete er: Gehet und verjudt Euer Blick bei meinem Sohne in Palotta, welchem so Etwas mehr noch thäte. Daß Widels die Candidatur trotzdem annahm, dazu bewegen ihn mehr die Interessen der Palanauer Hofbauart, als die Interessen des Apatiner Bezirkes, denn Widels ist internes Mitglied und Caffier dieser Hofbauart, welche wohl eine alteingesessene umgegründet wurde, allein die Subvention des Staates genügt und mit dem Staate auch in künftalligem Verhältnisse steht, indem genannte Fabrik für die Polzer und Triester Schiffwerften Selterwaaren auf Verrechnung liefert. Man wird also wohl thun, sich keinen Candidaten anzuehnen, welchen Interessen zu Liebe derselbe eine Candidatur annahm.

Auf Ruf an die oppositionell-gekürten Wähler des Apatiner Bezirkes.

Der erste fünfjährige Parlamentscyklus naht sich seinem Ende und die Regierung hat durch die frühzeitige Vorfürung eines auf 5 Monate sich erstreckenden Jubiläumstags berechnete Befürchtungen im ganzen Lande erweckt, daß sie ihre verderbliche Macht durch eine plötzlich unerwartete Parlamentsauflösung und einen unvorbereiteten Wahl-Ruf auf weitere 5 Jahre bestärken will.

Was man befürchtete, ist eingetroffen: das Parlament ist plötzlich aufgelöst worden — und die Reichstagswahlen stehen vor der Thüre.

Es wird also an der Zeit sein, in der Zeit noch die Kriegsmacht auf den Fuß zu stellen und die strategische Organisation derselben zum auszuführenden großen Kampfe zu bewerkstelligen, ohne welche der geplante politische Ruf den Sieg erhalten könnte über die constitutionellen Rechte des Volkes und der Nation.

Im Interesse der Förderung der Zwecke der Nationalpartei und deren Siege ruft die Partei ihre sämtlichen Getreuen und Anhänger unter die entfaltete Parteifahne und fordert sie von einem Neben den Schwur zu den Prinzipien, welchen sie zum Siege verhelfen will.

Ja! der Zweck dieses Rufes ist, unsere Anhänger in den Kampf zu rufen, im Bewußtsein dessen, daß es von der Raune der Regierung abhängt, wann, zu welcher Stunde die entscheidende Schlacht geschlagen werden soll.

Die Anhänger der Nationalpartei haben also in Bereitschaft zu stehen jeden Augenblick, nämlich und getreu der Fahne, der sie zugeschworen, damit die List der Regierung nicht glücke, sondern damit wir in ritterlichem Kampfe unsere gerechte Sache verteidigend den Sieg erringen können. Denn wir müssen dormalen siegen, denn hundert und aber hundert Gründe bewegen uns zu glauben, daß wir diesmal siegen werden, will doch schon Gott selbst, daß es genug sei der Mißwirtschaften, der Corruption, der Verschwendung, der Demüthigungen, der nationalen Verkommenheit, der politischen Rechtsaufhebung und der prinzipienlosen Spitalregierung!

Wir müssen siegen, denn der Sieg dieses Comitatus ist der Anbruch einer besseren, schönen Zukunft dieses Comitatus!

Wir müssen siegen, denn unsere Herren sind nicht: die Vimbafcha's der Bezirke und Comitatus, nicht die Parvenüs einer prinzipienlosen Regierung, nicht die Nimmerlatter der Protektion, nein, denn unser Herr ist der geweihte Altar der nationalen Ideen, der unermüdete Sieg der Prinzipien, unser Herr ist das Programm des Grafen Albert Apponyi, des neuen, lebenden Franz Deak unseres Vaterlandes, welches gleichbedeutend ist mit der gänzlichen gesellschaftlichen Freiheit, gleich mit dem allgemeinen Wohle und der allgemeinen Wohlfahrt des Landes.

Auf also, geehrte Prinzipiengeoffnen, zum Kampfe auf Tod und Leben für unsere Prinzipien und unsere Ueberzeugung!

Für die Feigen ist der Schlepp geschaffen worden, sie sollen ihn noch weiter tragen und ihre Entlohnung sei das hingeworfene Marklein. Die Freiheit gehört dem Muthigen, dem Kühnen, deren Licht schöner glänzt und erkräftigt, als die Zerlichtereien des Eigenmuths und der Protektions-wirtschaft.

Jetzt ist also nur das die Frage: können wir zusammenhalten, oder wird uns die Gegenpartei durch ihre falschen, verführerischen Versprechungen, Lügenhaftigkeiten, verleumderischen, ränkevollen und tiefischen Zutritten, boshaften und ironischen Verkleinerungen und abgenügten Cortesgriffen ertausen können?

Wer ein aufrichtiger Anhänger der National-Partei ist, der hält bis zum letzten Athemzuge neben unserem Candidaten aus!

Wer schwankt, der verkauft seine Prinzipien wie feile Waare!

Prinzipiengeoffnen!

Wir können nur dann verlieren, wenn die Intrigue und der Verrath unsere Reiben lichtet. Es wäre eine große Schande, durch solche Schwachheiten die allerheiligste Sache zum Falle zu bringen.

Unsere Gegner würden sich die Hände voll lachen, wenn wir ihnen leeren Cortesgriffen aufsäßen!

Noch einmal: Haltet zusammen, bleibet immer der Devise treu, welche wir vor der Wahlurne durch das Gewicht unserer Stimme ehren, wenn wir sagen werden:

Es lebe Dr. Ludwig Kof, der Abgeordneten-Candidat der Apatiner Nationalpartei!

Die Fahnenentfaltung der National-Partei in Apatin.

Unser Apatiner Correspondent schreibt uns vom 29-ten December folgendes: Sehr geehrter Herr Redakteur! Mit Freude bringe ich Ihnen zur Kenntniß, daß die oppositionelle Fahnenentfaltung in unserer Gemeinde gefeiert ihren Anfang genommen hat.

Freilich hat die Bewegung in aller Stille schon vor zwei drei Wochen begonnen, aber nur aus Vorrecht hat die Partei ihre Conferenzen in jeder Gasse auf der Privatwohnung eines oder des andern ausgewählten Vertrauensmannes abgehalten; und hier wurden aus der Mitte der Erschienenen jene Ernenneten gewählt, welche an der Deputation, welche zu entsenden sein wird, um den Abgeordneten zur Annahme des Mandates zu erwählen, theilnahmen. Gestern in den Nachmittagsstunden sind an 50

angesehene Apatiner Bürger in der Wohnung des hiesigen Abgeordneten Dr. Ludwig Kof erschienen, um ihn zur Annahme der Candidatur zu bitten, wo zugleich auch der Wahlkampfplan besprochen wurde.

In der begeisterten Versammlung, inmitten der Debatten und Anträge wurde die mühsige Venerkung eines Landmannes viel belacht, welcher zu konstatiren wünschte, daß in der Deputation 14 solche Mitbürger theilnahmen, welche in der Conferenz der Regierungspartei blindlings in das Exccutiv-Comitee gewählt wurden.

Ungleich nämlich im Namen mehrerer Wähler hatte ein hierortiger Zufasse und gewesener Präses der hiesigen Regierungspartei eine Conferenz berufen, und da das Gericht verbreitet war, daß der gegenwärtige Abgeordnete des Bezirkes seinen Rechenschaftsbericht abhalten werde, sind faktisch auch viele oppositionell gestimmte Wähler zu dieser Conferenz erschienen.

Allein der Rechenschaftsbericht blieb aus, dafür aber fehlte es nicht an der Capacitierungsrede. Hierauf kam die Meithe an die Wahl des Exccutiv-Comitees und beging man den Spaß, daß man zu 2/3 Theilen oppositionelle Wähler in das Comitee wählte; man rechnete nämlich darauf, daß den Betreffenden eine solche Auszeichnung furchtbar schmeicheln würde. — Man kann sich das homerische Gelächter denken, welches die Constatirung des Umstandes verurtheilte, als die durch die Regierungspartei gewählten Comiteemitglieder in unserer gestrigen Versammlung nämlich auf die Cortesanstreife der Regierungspartei erwiederten, daß dieselbe nur immerhin so siegen möchte, als sie derselben dabei behilflich sein werden.

Hirdetések.

Cognac-Imperial

„Cognac-Imperial“

legfnomabb minőségben

egyedüli főraktár

Weidinger S. és Zs.

kereskedő uraknál

ZOMBORBAN.

Legfnomabb minőségben

Borkivonat.

Egy pillanatnyi előállítása kitűnő egészséges bornak, mely semmivel sem különbözik az igazi természetes bortól, ajánlom ezen törvényileg védett

különlegességemet.

Ara 2 kilónak (körülbelül 100 liter bort ad ki) 5 ft 50 kr.

Utasítás ingyen adatik hozzá. A legjobb eredményért és egészséges gyártmányért jótallak.

Spiritus-megtakarítás

érhető el az én föllímulhatlan erősítő-essenzálammal a pálinkával. Ez az italoknak kellemes és jó ízű ad és csak néhany kapható. Egy kilo ára 3 ft 50 kr. (600—1000 liter) használati utasítás ingyen.

Ezen különlegességeknek kívül ajánlom még különle

essenzéziáimat.

Rum, Cognac, valamint Liqueurek gyártására, stb. föllímulhatlan eredménnyel. Receptek ingyen adtnak, árjegyzékek ingyen.

Pollák Károly Fülöp

Essenz-különlegességek gyára Prága. 6—50

Solid helyettesek kerestetnek.

Szenved Ön **köszvényben, rheumában, általános idegyöngeségben, neuralgiában, hiányos vérkeringésben, ideres gyomorgyengeségben, fejhez való congestiókban, bénulásban, almatlanságban, derékfájdalmakban,**

hátgerincz-zavarokban

akkor kérje a tüszület-okmányjal megkoronázott. **KÖLN-, WELSSEN- és STUTTGARTBAN** arany éremmel kitüntetett és Ausztria-Magyarországban es. és kir. kiz. szabadalmazott galvanó-, elektro- magneticusan ható

Frottirozó-készülekről

re kitűnő művet, mely a készülék hatásáról, alkalmazásáról és eredményéről felvilágosítást ad. A készülék ára 12 ft. A kitűnő művet használati utasításokkal ingyen és portómentesen megkapható a fentlaltó

Theo Biermannselectrote, chnicus BÉCS, I. SCHULERSTRASSE 18. sz. a. gyárában.

NEUSTEIN-FELE SZUKROZO 2

SZT. ERZSÉBET vertisztító

LABDACSKO.

Ezen labdacskok minden tekintetben hasonló praeparatumok előhelyezkedő, mert mindennemű karos alkatrészeketl mentek, a legnagyobb eredménnyel hasonló hasbetegségekkel, mert vertisztító hatásnak nincs gyógyszer, mely könnyebben, s a mellett teljesen ártalmatlanul

hasrekedést

a legtöbb betegség ezen bizonyos forrást elavoltítja. Cukorzottságuk miatt még kis gyermekek is szívesen veszik be. E labdacskoknak Pitha tanár, udvari tanácsos igen hízéző bizonyítványt állított ki.

Egy doboz ára 15 labdacskossal, 15 kr. egy tekercs, ára 8 doboznak, 120 labdacskossal, 1 ft.

Figyelmeztetés!

Oly doboz, melyen e czégnév: Apotheke zum heiligen Leopold" nem áll, s mely hatulján védjegyüket nem viseli, az utánzat, melynek megvételétől a közönség figyelmeztetik

Jól megfigyelendő a doboz, ne legyen rossz, hatástalan vagy éppen kártékony praeparatumot kapjon az ember. Kizárólag

Neustein-Fele

Erzsébetlabdacskok kérendők; ezek használati utasítással s a fenti aláírással vannak ellátva.

11—24 Főraktár: BÉCS, NEUSTEIN FR. gyógyszer-tára „a szl. Lipóthoz“ a Planken és Spiegelgasse sarkán. — Kapható Zomborban: Saly Antalnál.

A LEGUJABB ÉS LEGOLCSÓBB

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

„MAGYAR UJSÁG“.

Laptulajdonos:

Dr. FENYVESSY FERENCZ orsz. képviselő

Megjelent 1891. december hó folyamán.

30.000 PÉLDÁNYBAN.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 ft

Fél évre 6 „

Negyed évre 3 „

Egy hóra 1 „

Egyes szám vidéken 4 kr. Budapestben 3 kr.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a

„Magyar Ujság“

küldőhivatala

Budapest, IV., Gránátos-utca 1. sz.

ÉRTESÍTÉS.

A képviselőválasztások nemskóra megkezdődvén, ajánlom a n. é. közönségnek, úgy a t. követ- uraknak dusan felszerelt raktáromat

zászlókban,

valamint különféle színű tollakban és más jelvényekben a legkifűnőbb minőségben és igen olcsó árakban.

Tisztelettel

Goldfáhn Sándor

szobafestő.

Megrendelések: lakásom (Rokus-utca 29 szám) ifj. Goldfáhn Sándornál is (főutca) elfogadtnak.